

Біла І.М.

Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

ФОРМУВАННЯ ОПТИМІСТИЧНОГО СВІТОСПРИЙНЯТТЯ В НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Розвиток оптимістичного світосприймання передбачає створення сприятливих умов за засобів, що передбачають кваліфікований психолого-педагогічний супровід під керівництвом педагога, який пропагує педагогічний оптимізм, продуктивне співробітництво, оптимістичне прогнозування та програмування. Довірче, діалогічне спілкування «педагог-учень» виступає провідним засобом навчання, в основі якого – гуманістична спрямованість та значення прикладу для наслідування. При цьому важливою є педагогічна оптимістична позиція педагога-творця, коли взаємини з вихованцями будуються на принципах співробітництва, співтворчості, взаємоповаги, взаємної довіри, доброзичливості та філософії краси, що сприяє емоційному піднесенню, позитивному, оптимістичному настрою, вірі в себе. За цілковитого розуміння педагогом вихованця як суб'єкта самоперетворення, реакція педагога на його справи та вчинки найчастіше спрямована на максимальну реалізацію ним своїх здібностей, на виявлення ним найкращих рис свого характеру та базується на вірі в прогрес та саморозвиток. Вчитель є зразком та пропагандистом гуманістичних зразків поведінки віри та оптимізму, він – приклад для наслідування оптимістичної поведінки та моральних якостей оптиміста.

У формуванні оптимістичної моделі світу, позитивного світосприймання велика роль належить природі, вправам, іграм у природі. Ці засоби, що передбачають емоційно-естетичну насиченість навчання та базуються на досвіді пізнавальної діяльності, найбільш ефективно стимулюють розвиток оптимістичного світосприймання та створюють перспективи для розвитку позитивного творчого мислення. Система вправ у природньому середовищі є найдоцільнішим засобом формування та стимулювання позитивного мислення, естетико-екологічної культури, моральних якостей та позитивних життєвих цінностей. Організація такого типу навчання передбачає врахування загальних методичних принципів та створення сприятливих умов.

Ключові слова: оптимістичне світосприймання, навчальна діяльність, умови формування, природа, система вправ.

Постановка проблеми. Ми чітко усвідомлюємо, наскільки важливою є роль моральних цінностей у розвитку суспільства, адже майбутнє країни, в першу чергу, залежить від духовно-морального потенціалу дітей та молоді, від їхніх якостей оптимізму, життєрадісності, доброти, чесності, справедливості, тобто позитивного настрою і бажання творити.

Сьогодні педагог є провідником загальнолюдського, носієм передового, гуманістичного досвіду, особою, що приймає самостійні рішення в розв'язанні тих чи інших педагогічних завдань, створює сприятливі умови для розвитку, виховання та навчання підростаючого покоління. Враховуючи тенденції та запити сьогодення, варто переосмислити традиційні функції педагогічної діяльності, і реалізуючи прогресивні ідеї в розвитку освіти, сфокусувати зусилля педагогів на основному.

Беззаперечно майбутнє дитини, молоді людини багато в чому залежить від умілості, професіоналізму педагога. Реалізація на практиці гуманістичної парадигми освіти неможлива без педагогічного оптимізму педагога, його майстерності. Адже педагог є провідником та сіятелем доброго, мудрого, вічного. Особистісна зрілість передбачає сформованість у вчителя визначеної світоглядної позиції, педагогічної рефлексії, потреби у самовдосконаленні, професійного та особистісного росту. Швидкість самовдосконалення, саморозвитку вчителя забезпечують його педагогічні здібності, просякнуті здібністю оптимістичного прогнозування розвитку особистості, її позитивних якостей [3].

Педагогічна оптимістична позиція педагога-творця виявляється в тому, що свої взаємини він будує на принципах співробітництва, співтворчості, взаємоповаги, взаємної довіри, доброзичли-

вості та транслює у спілкуванні філософію краси, яке стимулює емоційне піднесення учня, його позитивний, оптимістичний настрій, віру в себе. За цілковитого розуміння педагогом вихованця як суб'єкта самоперетворення, реакція педагога на його справи та вчинки найчастіше спрямована на максимальну реалізацію ним своїх здібностей, на виявлення ним найкращих рис свого характеру. Саме ці принципи сповідує позитивна психологія (М. Селігмана), адже згідно з нею оптимізм базується на вірі в прогрес та саморозвиток [3].

Ураховуючи те, що найважливішою обставиною прогресивного розвитку суспільства, освіти та розвитку особистості є сприятливі соціально-психологічні умови та ефективні засоби навчання, **за мету своєї розвідки** ми обрали пошук шляхів формування у вихованців оптимістичного світосприймання, позитивного, творчого мислення.

Аналіз досліджень. Нами враховано дані дослідження щодо залежності успішності навчальної діяльності від оптимізму і песимізму, які були отримані в лонгitudному дослідженні «Прінстон-Пен» проведеного аспіранткою М. Селігмана С. Нолен-Хексма в 1985-90 роках. Це дослідження було спеціально організовано для вивчення впливу оптимізму і песимізму на успішність навчальної діяльності школярів (в дослідженні брало участь 400 третьокласників). Звернувши увагу на той факт, що неуспішність часто поєднується з депресією, автори припустили, що двома основними факторами ризику з точки зору депресії і неуспішності дітей є песимістичний стиль пояснення та несприятливі події.

У дослідженні К. Петерсона і Л. Беррет було також показано, що студенти з оптимістичним атрибутивним стилем перевершують за своїми навчальними досягненням песимістів. Подібні дослідження М. Селігмана в Пенсильванському університеті теж показали, що оптимістичний стиль пояснення є істотним чинником успішності навчальної діяльності студентів. Цікаві результати про можливість використання оцінок за тестом оптимізму для відбору і прогнозу успішності були отримані М. Селігманом й у військовому коледжі у Вест-Пойнт. За його даними, оптимістичний стиль пояснення є досить суттєвим фактором успіху також при підготовці спортсмена [6].

Усі ці приклади переконують нас у тому, що позитивне світосприймання, оптимізм педагога має вирішальну роль для учня. Тобто системотворчим фактором успішності учня є гуманістична спрямованість педагога на особистість вихованця, утвердження словом і ділом найвищої цінності

особистості, її інтересів та цінностей. Вчитель є зразком та пропагандистом цих гуманістичних зразків поведінки віри та оптимізму, він – приклад для наслідування оптимістичної поведінки та моральних якостей особистість учня.

Поясненням цього служить теорія Джакомо Ріоццолатті про дзеркальні нейрони, як дзеркало, що автоматично «відображають» чужу поведінку у власному мозку і дозволяють відчувати те, що ми бачимо, так як якщо б ми робили відповідні дії самі. Емоційні дзеркальні нейрони допомагають нам підсвідомо, без всякого розумового аналізу, дивлячись лише на міміку і жести, розуміти та відчувати емоції іншої людини. І добре, якщо ці емоції – позитивні!

Розробляючи концепцію інтелектуального розвитку дитини, Ж. Піаже теж підкреслював роль наслідування у розвитку здібностей дітей: репрезентативна здібність визначається похідною від сенсомоторної імітації; наслідування дорослих виступає особливою формою мотивації, що не пов'язана із задоволенням органічних потреб, а є джерелом ініціативи, розвитку не лише інтелекту, а й творчих здібностей вихованця [5].

Варто зазначити, що еволюція живих організмів в цілому є еволюцією репродукування – перетворення. Онтогенез людини, як і філогенез, незмінно повторює даний шлях руху – від наслідування до перетворення, від перетворення методом спроб та помилок до перетворення методом прогнозу.

Фундаментальне значення у цьому сенсі має вчення Л.С. Виготського про зону найближчого розвитку, наукове положення про роль культурно-історичного досвіду, провідну роль навчання у розвитку дитини (Л.С. Виготський, О.В. Запорожець, В.В. Давидов та інші) [4].

Усе це підкреслює важливу роль наслідування, прикладу педагога, навчання у розумовому розвитку і створює передумови того, що істотна зміна умов може суттєво вплинути на подальший розвиток індивіда, і в першу чергу, на формування його оптимістичного світосприймання, творчого, позитивного мислення. Так, на думку відомого японського скрипаля і педагога Шініці Судзукі, рівень розвитку дитини залежить від того, наскільки умови, характер середовища, оточення, в якому росте й виховується дитина, є стимуляторами розвитку ока, вуха, руки і відповідних їм функцій – зору, слуху, тактильних відчуттів. Система Судзукі ґрунтується на слуханні, сприйманні музики дитиною, до якої її залучають від самого народження. Його програма мінімум для

прослуховування включає твори П. Чайковського, І. Гайдна, Ж. Бізе, В. Моцарта тощо. Загалом протягом навчання в школі японські діти опановують близько тридцяти видів художніх робіт, таких, наприклад, як ікебана, оригамі, вироби з кераміки, іграшки з глини, пластиліну тощо. Японці вважають, що головна мета вивчення різних видів мистецтва полягає в тому, щоб допомогти «відшліфувати почуття» і тим «ростити душу», підготувати її до сприймання Краси і втілення її в реальному житті [1]. Таке долучення до творчості, до мистецтва створює широкі перспективи розвитку оптимістичного, естетичного світосприймання у майбутньому.

Важливу у плані формування оптимістичного світосприймання є потреба зберігати гармонійну взаємодію з природою. Японці, до прикладу, привчені милуватися явищами природи із самого малку. Взимку це перший сніг, навесні – цвіт азальї, вишні, сливи, влітку – пишний розквіт природи, восени – багряне листя клена. В японській мові існує навіть термін «массе бумеет» – цивілізація соснової голки, тобто уміння насолоджуватися навіть кінчиком соснової голочки, замість того, щоб намагатися охопити поглядом ціле дерево. Кожна річ, на їхню думку, сама по собі прекрасна і варта бути оспіваною. Японці вчать дітей і на засохлій гілці бачити квіти, відкривати сенс буття, «почувши голос беззвучного, побачивши форму безформенного»!

В Японії існує багато народних світ, пов'язаних із природою, природними об'єктами, під час яких відбувається милування деталями, оспівування вічного і миттєвого, розвивається спостережливість. Так, восени, жителі Японії збираються біля водоймищ, щоб відсвяткувати найкрасивіший в році повний місяць. Восени, 9 вересня, японці відзначають свято хризантем, квітів, які є емблемою імператорського дому. Найбільш романтичним, поетичним святом Японії вважається свято ханамі – свято милування квітами сакури, які японці обрали символом свого національного характеру. Дуже популярне у Японії мистецтво ікебани, що означає прагнення допомогти квітам виявити себе, яке безпосередньо сприяє розвитку сприймання, спостережливості, естетичності та гармонічності [1].

Зачарування світом речей стало однією з естетичних домінант японської освіти та культури та ефективним засобом формування оптимістичного, творчого світосприймання. Як результат, вибірковість у відношенні зорових образів і уявлень, що проявляється в гострій спостережливості, сильній

вразливості, здібності все довкола бачити у фарбах, кольорових контрастах, помічати незвичне, гарне й запам'ятовувати його надовго.

На роль природи в розвитку особистості, збагаченні її досвіду наголошував і наш відомий український педагог В. Сухомлинський. Він говорив, що «у природі закладені в доступній формі прості й разом з тим дуже складні речі, предмети, факти, явища, залежності, закономірності, інформацію про які нічим не можна замінити, тому що вона відповідає саме світу дитячої природи, тому що інформація про ці речі, предмети є тим світом, у який входить сама дитина, а в цьому світі – першоджерело її уявлень, думок, узагальнень, суджень» [9, т. 5, с. 539].

Виклад основного матеріалу. Спостерігаючи, вдивляючись, торкаючись, прислуховуючись, нюхаючи, учень може побудувати таку модель дійсності, яка буде основою творчої, пізнавальної діяльності в майбутньому.

Процес формування дієвих знань та творчих навичок потребує системного підходу, певної послідовності розв'язання пізнавальних завдань, вправління у діях. Виходячи із цього, ми розробили систему спеціальних вправ, виконання яких допоможе сформувати чуттєвий досвід, розвинути пізнавальну активність, творче оптимістичне ставлення до навколишньої дійсності, позитивне мислення. Перечислимо деякі з них.

Відкрий красу. Метою завдання є формування уміння уважно вдивлятися в навколишнє, зосереджувати свій погляд на дуже дрібних, але характерних деталях, явищах. Підібраний педагогом зоровий ряд має спрямовувати увагу учнів на сприйняття як звичайних (звичних для ока), так і незвичних, що трапляються рідко, малопомітних явищ та об'єктів природи. Усе це здійснюється на реалістичній основі в процесі пізнання.

У поле уваги можуть потрапити водоспад та відображення в калюжі, різнохарактерні за формою дерева та сяюча на сонці росинка, вусаті жуки і спалахи грози, мереживо снігопаду та золото пісків пустелі, узор на крилах метелика тощо. Спостерігаємо, вдивляємось, вслухаємось, милуючись, за тим як опадає листя, за заходом сонця, зачаровуємось кольорами райдуги, формою краплинки, прислухаємось до шелесту листя, до дзюрчання струмочка, слухаємо спів пташок, хор коників-стрибунців тощо.

У ході спостереження варто відмічати дії, якості об'єктів, їх красу.

Чарівник. Педагог пропонує уявити, що все довкола зачаклували: дерева, хмари, каміння тощо,

які колись були іншими предметами. Потрібно їх «розчаклувати».

1. На березі лежать камінці різної форми, контур яких чітко видно дітям (кожен камінець має схожість з яким-небудь предметом, твариною і т.п.) Педагог пропонує розглянути «зачакловані» камінці й здогадатись, чим вони могли бути раніше. Про кожний камінець потрібно сказати, на кого або на що він схожий.

2. Під час прогулянки учень уважно розглядає хмари та фантазує, уявляє, що вони йому нагадують. У дивовижних обрисах, які часто змінюються, можна побачити звірів, птахів, казкових героїв і багато іншого.

3. Можна розглянути дерева, їх характерні особливості. Що нагадає крона дерев? Які з них схожі на конус, кулю, парасольку, свічку? Чому вербу називають плакучою? Берізку – кучерявою? Тополю – стрункою, дуб – могутнім, кипарис – гордим? Знаходимо дерево – бабусю; дерево – дідуся; дерево – дівчину, наречену (яблуня, що цвіте або калина); дерево – богатир (каштан чи дуб); дерево – гном-лісовик (кущ). Якщо уявити, що коріння дерева – ноги, стовбур – тулуб, гілки – руки, а верхівка – голова, то дерево дуже схоже на людину. На стовбурі можна помітити очі та рот або нарід у вигляді носа, а буває, що два дерева, які зрослись, схожі на братів чи сестер.

4. Розглядаємо взимку морозні узорі на вікні та фантазуємо.

5. Після снігопаду дерева, кущі вкриті снігом. Їхні силуети, форма снігових заметів нагадують хати, казкових гномів, цукрові гори, ведмедя тощо. Пропонуємо учням знайти цікаві форми, сформовані снігом.

Можна також розглянути тріщини скель, форми калюж, малюнки на зрізі дерев, плями на стінах та пофантазувати, на що вони схожі (що зачаклував чарівник)?

Таємниця. Порадившись, учасники радяться та обирають будь-який предмет із довкілля, обговорюють його характерні особливості, шукають аналогії. Потім повідомляють по черзі всі знайдені ознаки та характеристики, не називаючи сам предмет, ведучому, що відгадає задуманий об'єкт.

Що в мішку (піску)? Вправа розвиває здатність створювати образ предмета за його словесним описом, а також уміння виділяти суттєві ознаки предмета на підставі його тактильного сприйняття.

Ведучий описує один із предметів, що лежить у торбинці (закопаний у піску), а потім пропонує знайти його на дотик. Важливо, після того як

учасник відгадає задуманий предмет, обговорити з ним, чи справді названі ознаки є суттєвими і які деталі були пропущені. Варто звернути увагу на те, що під час тактильного обстеження предмета важливо визначити особливості його поверхні і форми, вивчити усі його характеристики. Так, наприклад, квасоля схожа на гладеньку намистину, камінець або ж цукерку.

Удаванки – пантоміма для спостережливих.

Ігри на перевтілення в уявні об'єкти сприяють розвитку уміння, спостерігаючи за об'єктами, відмічати характерні особливості їх стану, поведінки, наслідувати їх, розуміти мову жестів, розвивати емпатію. Педагог пропонує показати, як: горобець п'є з калюжі або чистить пір'ячко; листя повільно падає з дерева; літають птахи, метелики; росте квітка; котик радіє сонечку та ін. Учасники аналізують свої відчуття, а також обирають рухи, жести, міміку, з допомогою яких можна зобразити вибраний об'єкт. Можна також влаштувати змагання: 1) хто швидше відгадає; 2) хто зобразить об'єкт найвдаліше.

Що чути? 1. Учасникам пропонують прислухатись до звуків у навколишньому середовищі. Придумати якомога більше варіантів, що може так звучати, де цей звук можна почути?

Так, наприклад, Ж-ж-ж-ж – дзинчить муха, бджола, джміль; їде машина; хлопчик грається машинкою. Або, наприклад: Бом-бом-бом? А-а-а? З-з-з? Ку-ку-ку? Тук-тук-тук? Ля-ля-ля? У-у-у? Бр-бр-бр? Ш-ш-ш? Тр-тр? і т.п.

2. Кожен з учасників впродовж обумовленого часу намагається почути й розпізнати звуки в навколишньому. Наприклад: подув вітер, голоси птахів, звірів, дзюрчання, плюскіт води (струмка, водограю, річки), дзижчання комах.

3. Під час прогулянки учні слухають голоси птахів, намагаються впізнати їх за співом, характеризують їхній спів, напр.: журавлі курличуть сумно; голубка туркоче ніжно, лагідно; курка квокче турботливо; сорока стрекоче хвалькувато, сварливо; півень кукурікає задирливо; ворона каркає зловісно, тривожно; дятел цокає в дерево завзято; качка крякає діловито; соловейко виспіває замріяно, дзвінкоголосо. Учасникам пропонують побути якийсь час пташиними перекладачами, уважно дослухатися до «розмов» пташок, потім розповісти іншим про почуте: що одна пташка «сказала» іншій.

4. Учні пропонують послухати «музику» ранку, весняного лісу, сонячного луку, тощо. Потім вони слухають класичну музику: «Осіньну пісню» (Жовтень), «Пісню жайворонка» П. Чайковського,

«Пори року» А. Вівальді, мелодію «Політ джмеля» з опери «Казка про царя Султана» М. Римського-Корсакова, мелодії Ф. Шуберта, Ф. Шумана тощо (із серії – музика про природу). Колективно обговорюють та відмічають красу музичних звукових аналогій до природних звуків.

Намалюй музику природи. Учасникам дають можливість прислухатись та почути звуки, мелодію, музику природи (природні звуки, твори композиторів), колективно обговорити всі асоціації, що виникли та зобразити у кольорі почуті мелодії.

Аромати природи. Під час прогулянки запропонувати учасникам зупинитись, завмерти, заплющити очі та відчути, чим пахне, наприклад, сонце або зірки, ліс і річка, вітер чи дощ.

Компліменти природі. Запропонувати дітям зробити «комплімент» листочку, травинці, насінині. Перемагає той, чий комплімент буде визнано найкращим.

Склади казку. У казках відображається бачення світу, його об'єктів та явищ. Головними героями оповідань, казок можуть стати будь-які об'єкти природи: сонце, місяць, ластівка, берізка, ромашка, тощо – фантазія дітей безмежна. Виконання цього завдання може переплітатися із читанням та обговоренням творів В. Сухомлинського, М. Стельмаха, П. Воронько, В. Чарушина, М. Пришвіна, В. Біанки К. Паустовського та ін.

Мозаїка з природних матеріалів. Пропонується викласти зображення із плоских камінців, насінин, листя та інших природних матеріалів, взявши за основу задуму їх форму, колір, структуру. Можна об'єднувати зображення-конструкції спільним сюжетом.

Конструювання з об'ємного природного матеріалу. Спочатку учасникам пропонують розглянути та знайти аналоги до кожного з представлених природних матеріалів. Так, наприклад, волоський горіх – яйце, м'яч, корпус супутника, голова людини, птаха, тулуб курча; половинка горіха – човен, капелюшок, жук, черепаха; мушля – віяло, тарілка, крило метелика, птаха; картопля – голова, тулуб свині, бегемота, їжачка та ін. Потім створюються конструкції та коментується процес створення задуму.

Загалом доведено, що в безпосередньому спілкуванні із природою разом із спостережливістю розвивається й пізнавальна активність. Яскраво виражена пізнавальна потреба є найбільш загальною характеристикою позитивного світосприймання та основним компонентом позитивного, творчого мислення.

На нашу думку, дана система вправ є найдоцільнішим засобом формування та стимулювання позитивного, творчого мислення, естетико-екологічної культури, моральних якостей та позитивних життєвих цінностей. Тренінгові вправи мають також помітний терапевтичний ефект.

Організація такого типу навчання передбачає врахування загальних методичних принципів та створення сприятливих умов. А саме:

- формування оптимістичного світосприймання, узагальнених знань, умінь, способів діяльності потребує систематичного підходу, певної досить стійкої послідовності виконання пізнавальних, творчих завдань;

- доцільним є використання різних форм організації навчання (реальних та віртуальних; колективних та індивідуальних, індивідуальних та групових тощо): занять, екскурсій, окремих вправ, ігор – залежно від мети та завдань заняття;

- ефективною є діалогічна форма спілкування на протигагу монологічній традиції навчання. Діалогічна форма передбачає обговорення різних варіантів виконання завдань, що забезпечує можливість вчитися в інших, усвідомлювати як власні здобутки, так і здобутки інших;

- важливою умовою для розвитку оптимістичного світосприймання, формування творчої особистості є відсутність критичних, песимістичних зауважень та забезпечення атмосфери довіри;

- створення сприятливого, розвивального навчального середовища передбачає залучення до процесу формування оптимістичного світосприймання людей, що демонструють приклад позитивного творчого мислення, із близького оточення (членів родини, друзів тощо).

Усе вищевикладене дає можливість долучитися до формування оптимістичного світосприймання індивіда через виховання в нього любові до природи, вміння тонко і глибоко розуміти та відчувати її красу. Природа виступає магічним джерелом формування пізнавальної активності, позитивного емоційного, фізичного стану та оптимістичного світогляду.

Висновки. Отже, запорукою формування оптимістичного світосприймання, життєтворчості вихованців є майстерність педагога, його педагогічний оптимізм, що має перспективи як продуктивного співробітництва, так і оптимістичного прогнозування та програмування. Довірче, діалогічне спілкування «педагог-учень» виступає провідним засобом навчання, в основі якого – гуманістична спрямованість та значення прикладу для наслідування.

У формуванні оптимістичної моделі світу, позитивного світосприймання велика роль належить природі, вправам, іграм у природі. Саме ці засоби, що передбачають емоційну насиченість

навчання та базуються на досвіді пізнавальної діяльності, стимулюють розвиток оптимістичного світосприймання та створюють перспективи для розвитку позитивного творчого мислення.

Список літератури:

1. Біла І.М. Досвід становлення талантів у Японській державі: Серія «ПРОСвіт». Київ : Інститут обдарованої дитини, 2011. 36 с.
2. Біла І.М. Уроки в природі. Методичний посібник. Кам'янець-Подільський : ПП Мошинський, 2005. Ч. 1. 80 с.
3. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. ; За ред. І. А. Зязюна Київ : Вища шк., 1997. 349 с: іл.
4. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / За ред. Л.М. Проколієнко. Київ : Рад.школа, 1989. 608 с.
5. Леонтьев А.Н. Проблемы развития психики. Изд-е 3-е. Москва : Изд-во МГУ, 1972. 576 с.
6. Психология оптимизма [Текст]: учебно-методическое пособие к спецкурсу / О.А. Сычев; Бийский пед. гос. ун-т им. В.М. Шукшина. Бийск : БПГУ им. В.М. Шукшина, 2008. 69 с.
7. Рибалка В.Р. Психологія розвитку творчої особистості : навч. посіб. Київ : ІЗИН, 1996. 236 с.
8. Селигман М. Путь к процветанию. Новое понимание счастья и благополучия / Селигман М.; пер. с. англ. Москва : Манн, Иванов, Фербер, 2013. 440 с.
9. Сухомлинський В.О. Вибрані твори в 5-ти т. 1-5. Київ : Рад.школа, 1991.

Bila I.N. FORMATION OF OPTIMISTIC PERCEPTION IN EDUCATIONAL ACTIVITIES

Development of optimistic perception of the world envisages creation of favourable terms at facilities, that envisage skilled psychological and pedagogical accompaniment under the direction of teacher, that propagandizes pedagogical optimism, productive collaboration, optimistic prognostication and programming. Confidence, dialogic communication a teacher-student comes forward as leading means of studies in basis of that is a humanistic orientation and value of example for an imitation. Important is pedagogical optimistic position of teacher-creator, when mutual relations with pupils are built on principles of collaboration, co-creation, mutual respect, mutual trust, goodwill and philosophy of beauty, that promotes emotional to presentation, positive, to the optimistic mood, faith in itself. At the complete understanding the teacher of pupil as a subject of self-transformation, the reaction of teacher on his businesses and acts is mostly sent to maximal realization to them of the capabilities, on an exposure to them of the best character traits and but is based on a faith in progress and self-development. A teacher is a standard and propagandist of humanistic standards of behavior of faith and optimism, he is an example for the imitation of optimistic behavior and moral qualities of optimist. In forming of optimistic model of the world, positive perception of the world a large role belongs to nature, exercises, playing nature. These facilities that envisage the emotionally-aesthetic saturation of studies and are based on experience of cognitive activity most effectively stimulate development of optimistic perception of the world and create prospects for development of the positive creative thinking. The system of exercises in a natural environment is the most expedient means of forming and stimulation of the positive thinking, aesthetic and ecological culture, moral qualities and positive vital values. Organization of such type of studies envisages taking into account of general methodical principles and creation of favourable terms.

Key words: *optimistic perception of the world, educational activity, terms of formation, nature, system of exercises.*